

Flora en fauna quickscan Thoelaverweg te Brielle

Rapportnr.
Auteur
Opdrachtgever
Datum uitgave

2013-N06
Sander D. Elzerman
VB Thoelaverweg BV
11 juni 2013

Flora en fauna quickscan Thoelaverweg te Brielle

Aanleiding

Voor een projectlocatie aan de Thoelaverweg in de gemeente Brielle zijn plannen voor een nieuwe invulling van het gebied. Als onderdeel van de bestemmingsplanwijziging is de projectlocatie onderzocht op beschermde natuurwaarden. Het flora en fauna onderzoek bestaat uit een verkennend onderzoek ('quickscan') en, indien nodig, vervolgonderzoek naar specifieke soort(groep)(en). De resultaten van het onderzoek kunnen mogelijk leiden tot de aanvraag van een ontheffing op de Flora- en faunawet.

De projectlocatie is gelegen aan de Thoelaverweg 2 buiten de vesting van Brielle. De huidige invulling van het projectgebied bestaat uit een autobedrijf/-garage en tankstation met bedrijfswoning. In de vesting is een supermarkt gevestigd, welke verplaatst zal worden naar het projectgebied. Naast de supermarkt worden parkeervoorzieningen aangelegd. In de huidige situatie wordt bij het tankstation ook LPG verkocht. Deze activiteit zal worden stopgezet. De verkrijgbaarheid van 'groene' brandstoffen bij het tankstation komt hiervoor in de plaats. Het projectgebied is grotendeels verhard en wordt intensief gebruikt.

Figuur 1. Het rode kader geeft het onderzoeksgebied aan de Thoelaverweg te Brielle aan.

Methodiek

Het onderzoeksgebied is op 7 mei en 10 juni 2013 bezocht door een ecooloog. Tijdens het veldonderzoek is gelet op de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren. De nadruk lag hierbij op soorten waarvoor op basis van art. 75 van de Flora- en faunawet een ontheffing nodig is en soorten waarvan de vaste rust- of verblijfplaats jaarrond beschermd is (Ministerie van LNV, 2009b). Het betreffen zgn. Tabel 2 en 3-soorten die vallen onder de zwaarste beschermingsregimes (Ministerie van LNV, 2005). Wanneer werkzaamheden deze soorten (mogelijk) treffen is een ontheffing verplicht. Voor soorten opgenomen in Tabel 1 geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling wanneer men de Zorgplicht in acht neemt. De Zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) is een algemeen geldende fatsoenseis ten aanzien van de omgang met flora en fauna. Aanvullend op

het veldonderzoek zijn openbare bronnen geraadpleegd op het voorkomen van beschermde flora en fauna in het projectgebied en de directe omgeving.

Het eerste bezoek is overdag verricht. In juni is het projectgebied 's avonds bezocht. De weersomstandigheden waren op beide dagen voldoende gunstig om gedegen onderzoek te doen (Tabel 1). De (potentiële) functionaliteit van het onderzoeksgebied is voor alle beschermde soortgroepen beoordeeld.

Tabel 1. Weersgegevens van beide veldbezoeken aan het projectgebied bij de Thoelaverweg te Brielle.

Datum	Bewolgingsgraad	Temperatuur	Windkracht	Windrichting
07-05-2013	3/8	23-24 °C	1-2 Bft.	Oost
10-06-2013	2/8-4/8	12-13 °C	0-1 Bft.	Noordoost

Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

Dit onderzoek richt zich op de beschermde soorten uit de Flora- en faunawet. In beginsel zijn alle in Nederland in het wild levende dieren en planten beschermd. Voor bepaalde soorten geldt een vrijstellingsregeling. Uitgangspunt hierbij is dat de werkzaamheden geen afbreuk mogen doen aan de duurzame instandhouding van planten- of dierenpopulaties. Een aantal soorten flora en fauna kent een zwaarder beschermingsregime (Ministerie van LNV, 2005). Deze soorten zijn opgenomen in drie tabellen. Voor soorten die in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn worden genoemd en voor de per Algemene Maatregel van Bestuur (Vrijstellingenbesluit) aangewezen zeldzame en bedreigde soorten gelden de meest strikte eisen. Het is mogelijk om voor deze soorten een ontheffing aan te vragen. Dit hangt af van de zeldzaamheid van de soort en de impact van de werkzaamheden. Bij de vogels wordt onderscheid gemaakt tussen activiteiten binnen en buiten de broedtijd. Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten worden gelijkwaardig beschermd. Voor verstoring tijdens het broedseizoen worden geen ontheffingen verleend. Buiten het broedseizoen zullen de activiteiten minder problemen geven. Een uitzondering hierop vormt een selectie aan vogelsoorten die jaarronde bescherming genieten (Ministerie van LNV, 2009). De vaste rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving van deze soorten mogen ook buiten het broedseizoen niet gestoord worden.

Naast de bescherming van soorten erkent de Flora- en faunawet ook de bescherming van individuele dieren en planten. Hiertoe geldt de Algemene Zorgplicht (art. 2). Dit is een algemene fatsoeneis om onnodige schade aan plant en dier te voorkomen.

De bescherming van planten en dieren is gebaseerd op het 'Nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen, dat in principe werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen geen negatief effect mogen hebben op beschermde flora en fauna, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen. Wanneer de activiteiten geen negatief effect hebben op de flora en fauna dan is geen ontheffing nodig. In veel gevallen is dat echter moeilijk vooraf te bepalen. Daarom is het raadzaam om van tevoren het voorkomen van beschermde soorten in kaart te laten brengen. Hiermee wordt niet alleen het voorkomen van een soort binnen het projectgebied bepaald, maar ook de mate van aanwezigheid en daarmee het effect van de activiteiten op de soort.

De aanvragen voor een ontheffing op de Flora- en faunawet worden ingediend en beoordeeld door Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken (Ministerie van EZ).

Resultaten

Het onderzoeksgebied is beschreven aan de hand van de landschappelijke en ecologische kenmerken. Vervolgens zijn de aangetroffen en, indien van toepassing, de te verwachten soorten beschreven.

Beschrijving onderzoeksgebied

Ten tijde van het veldbezoek was het achterste deel van het autobedrijf reeds gesloopt (Figuur 2). Op de plek waar voorheen een deel van het bedrijfspand stond resteerde nu nog een laag steenpuin. Het

zuidelijke deel van het autobedrijf bestaat uit een kruisvormig gebouw met bakstenen muren en een puntdak met dakpannen. Op diverse plekken liggen dakpannen scheef of zijn hoekjes afgebroken. Met name bij de dakrand en dakgoot zijn de steunbalken op diverse plekken kapot. Het noordelijke deel, dat vastgezet is aan het reeds gesloopte deel, is dichtgetimmerd met enkele houten platen. Hier bevinden diverse spleten en kieren. Aan de westzijde van het kruisvormige gebouw is een lage uitbouw dat dienst gedaan heeft als showroom. Het wordt gekenmerkt door grote ramen en een plat dak (Figuur 3).

Figuur 2. Overzicht van de projectlocatie met rechts op de foto het noordelijke deel van het gebouw dat reeds gesloopt is.

Naast het autobedrijf staat een bedrijfswoning (Figuur 4). Dit gebouw is ook voorzien van een puntdak met dakpannen. Op de nok staat aan beide uiteinden een schoorsteen, die net als de schoorstenen op het autobedrijf, zijn dichtgemaakt met kippengaas. Hierdoor kunnen er geen vogels of vleermuizen in.

Het tankstation is voorzien van een plat dak met enkele glazen koepels. In de zuidoostelijke hoek van het terrein staat nog een woonhuis met garage. Een deel van de garage is ingericht als wasstraat voor auto's en is permanent open. Rondom het woonhuis is een kleine tuin met enkele struiken. Dit vormt bijna geheel het aanwezige groen binnen het projectgebied. Aan de noordrand van het projectgebied staan nog enkele coniferen.

Figuur 3. Het voormalig autobedrijf gezien vanuit zuidwestelijke richting.

Figuur 4. Naast het autobedrijf zijn een tankstation en woonhuis gevestigd.

Aangetroffen beschermde soorten

Vogels

Het onderzoeksgebied biedt vooral potenties aan gebouwbewonende soorten. Tijdens het veldbezoek in mei zijn diverse Kauwen *Corvus monedula* waargenomen die nestindicerend gedrag vertoonden. Op bijna elke hoek van het kruisvormige gebouw lijkt zich een nest te bevinden. Op twee plekken werd waargenomen dat een paartje met nestmateriaal onder de dakpannen verdween. Bij de andere locaties verdedigden paartjes of individuen hun plekje. Kauwen zijn sociale vogels die graag in de nabijheid van soortgenoten broeden. Bij voorkeur kiezen ze een boomholte, nestkast, schoorsteen of andere holte als broedlocatie (SOVON, 2002). Binnen het onderzoeksgebied bestaat de kolonie tenminste uit zeven broedparen. De nestlocaties bevonden zich allen onder het dak van het (voormalige) autobedrijf (Figuur 5).

Figuur 5. Een Kauw bij nestplaats onder de dakpannen van het voormalige autobedrijf.

Alle broedvogels zijn beschermd tijdens de broedtijd, maar enkele soorten kennen een jaarronde bescherming. Soorten met een vaste rust- en verblijfplaats, die sterk afhankelijk zijn van gebouwen, zijn de Huismus *Passer domesticus* en de Gierzwaluw *Apus apus*. Beide soorten zijn tijdens geen van de veldbezoeken waargenomen. Het onderzoek vond plaats in de broedtijd wanneer de vogels actief zijn rondom hun nestplaats. Daarom had verwacht mogen worden dat enkele individuen van beide soorten in het projectgebied aanwezig zouden zijn indien deze hier broeden. Gezien het feit dat geen van beide soorten zijn waargenomen wordt het niet erg waarschijnlijk geacht dat zich vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten in het projectgebied bevinden.

Naast de Kauw zijn ook Wilde Eend *Anas platyrhynchos*, Heggenmus *Prunella modularis* en Houtduif *Columba palumbus* tijdens de veldbezoeken in het projectgebied aangetroffen. Langs de sloot aan de westrand van het projectgebied zaten in mei twee vrouwtjes Wilde Eenden op hun nesten. Een Heggenmus zat op beide bezoeken in de top van de coniferen te zingen, terwijl een Houtduif in dezelfde struiken verbleef. Deze soorten zouden hier allen tot broeden kunnen komen. Bij de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de broedtijd van deze vogels.

Zoogdieren

Het avondbezoek in juni was met name gericht op vleermuizen. Het dak van het voormalige autobedrijf vertoont op diverse plekken gaten en spleten. Met name langs de randen, waar het op de houten balken steunt zijn openingen aanwezig. Bovendien zijn enkele plekken onverlicht, zoals de noordzijde waar diverse openingen zijn. Vleermuizen hebben een voorkeur voor dergelijke situaties (Limpens *et al.*, 1997). Dit vormen potentiële locaties voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Er komen

diverse soorten vleermuizen in de omgeving van het projectgebied voor (Zoogdieratlas, 2013; Grote Beverborg, 2005). Enkele soorten, zoals de Gewone Dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Ruige Dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii* en Laatvlieger *Eptesicus serotinus*, zouden gebruik kunnen maken van de aanwezige bebouwing in het onderzoeksgebied. Dit bleek echter niet het geval te zijn. Er werd slechts tweemaal een passerende Gewone Dwergvleermuis waargenomen. Deze vertoonde geen binding met het onderzoeksgebied.

Tijdens het avondbezoek is ook een Egel *Erinaceus europaeus* waargenomen. Deze liep over het braakliggende, noordelijke deel van het projectgebied. Op de naastgelegen schapenweide en akker waren Hazen *Lepus europeus* aanwezig. Beide soorten zijn licht beschermd en opgenomen in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Het voorkomen van zwaarder beschermde landgebonden zoogdieren (uit Tabel 2 en 3) wordt op basis van het biotoop, dat geheel uit verharding bestaat, niet waarschijnlijk geacht.

Vaatplanten

Langs de westrand van het projectgebied groeit een strook ruigtekruiden langs de sloot. Bij het schonen van de sloten wordt de baggerspecie met plantenresten op deze kant gelegd. Deze voedselrijke situatie heeft gezorgd voor een ruigte die voornamelijk bestaat uit brandnetels *Urtica spec.*, zuring *Rumex spec.* en Gewone Smeerwortel *Symphytum officinale*. Naar de weg toe groeide nog vergeet-mij-niet *Myosotis spec.* en diverse grassen. Op de grens met het perceel ten oosten van het projectgebied groeien ook enkele kruiden. Het betreffen soorten die gedijen in een droge situatie met veel zand en steen, zoals Hondsdraf *Glechoma hederacea*, Klein Robertskruid *Geranium purpureum* en Herderstasje *Capsella bursa-pastoris*. Bij de muren van de gebouwen zijn geen vochtige plekken te vinden. Groeiplaatsen van beschermde muurplanten zijn hier dan ook niet te verwachten.

Overige soortgroepen

Voor de andere soortgroepen wordt het onderzoeksgebied op basis van het veldbezoek en de literatuurgegevens niet geschikt geacht voor beschermde soorten. De ontheffingsplichtige soorten worden op basis van hun verspreiding in Nederland of afwezigheid van geschikt habitat niet verwacht binnen het onderzoeksgebied.

Conclusie en aanbevelingen

Uit de flora en fauna quickscan blijken geen ontheffingsplichtige soorten aanwezig te zijn in het projectgebied. De werkzaamheden kunnen dan ook plaatsvinden zonder dat een ontheffing op de Flora- en faunawet nodig is. Bij de start van de werkzaamheden dient wel rekening gehouden te worden met de broedtijd van vogels (m.n. Kauw). Tijdens de werkzaamheden moet zoveel mogelijk voorkomen worden dat Egels getroffen worden.

In het gebouw van het voormalige autobedrijf zijn op diverse plekken vermoedelijke nestplaatsen van Kauwen vastgesteld. Aan de westzijde van het gebouw zijn twee nesten van Wilde Eenden aangetroffen. Daarnaast vormen de coniferen een potentiële broedplaats voor de Heggenmus en de Houtduif. De werkzaamheden dienen te worden afgestemd op het broedseizoen van deze vogels. Alle broedende vogels en hun nesten zijn beschermd ex. art. 11 van de Flora- en faunawet. De sloop van de gebouwen en de snoeiwerkzaamheden behoren dan ook buiten het broedseizoen plaats te vinden. Het broedseizoen duurt globaal vanaf half maart tot en met half juli, maar is soortspecifiek. Met name duiven kennen een lang broedseizoen. Om er zeker van te zijn dat de duiven zijn uitgebroed, is het raadzaam de coniferen voor aanvang van de werkzaamheden te controleren.

De Egel is licht beschermd en vrijgesteld van een ontheffing (Tabel 1). Bij de werkzaamheden moet wel rekening gehouden worden met het feit dat één of meerdere Egels mogelijk in de begroeiing langs de slootkanten aanwezig zijn. Wanneer een Egel gevonden wordt dan moet deze verplaatst worden naar een geschikte locatie in de nabije omgeving.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient men te allen tijde rekening te houden met de in de Flora- en faunawet opgenomen Algemene Zorgplicht (Art. 2). De Zorgplicht houdt in dat schadelijke effecten aan planten en dieren door menselijk handelen tot een minimum beperkt moeten worden. Deze wettelijke verplichting geldt voor alle flora en fauna in Nederland ongeacht de beschermde status. Mogelijk is voor het kappen van de coniferen een kapvergunning nodig. Informeer hiervoor naar de voorwaarden bij de gemeente Brielle.

Literatuur

- Grote Beverborg, D. B. M. 2005. *Natuurwaardeninventarisatie Buitengebied gemeente Brielle*. Documentnummer 99062141-GroteB. Grontmij, Waddinxveen.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red). 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2005. *Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet*. Staatscourant 2 februari 2005, nr. 23, p. 16.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbehoud en Visserij. 2009. *Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen*. 26 augustus 2009. Brief Dienst Regelingen, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Zoogdieratlas Website. 2013. *Welke zoogdieren zitten er bij mij in de buurt?*. Geraadpleegd op 23 mei 2013, verkregen via: <http://www.zoogdieratlas.nl>.

Flora en fauna quickscan Thoelaverweg te Brielle

Status uitgave	Definitief
Rapport nr.	2013-N06
Auteur	Sander D. Elzerman
Datum uitgave	11 juni 2013
Foto's	Sander D. Elzerman
Kaartmateriaal	GoogleEarth
Projectnr.	2013012
Opdrachtgever	VB Thoelaverweg BV
Contactpersoon	Mevr. S. Kroon

© Elzerman Ecologisch Advies
Koninginneweg 235
2982 AM Ridderkerk

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. Elzerman Ecologisch Advies kan door de opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.